

Förenklingsförslag

Skatteverket har fått uppdrag att kartlägga och analysera behov av och möjligheter till regelförenklningar för företag. Srf konsulterna har som ledamot i Skatteverkets intresseråd fått möjlighet att framföra förslag till regelförändringar. Regelförenklningarna ska rikta in sig på små och medelstora företag.

Srf konsulterna har 7 000 medlemmar som bistår cirka 330 000 svenska och utländska företag. Den absoluta majoriteten av de företag som Srf konsulterna medlemmar bistår är små och medelstora företag.

Srf Konsulterna har en frågeservice för sina medlemmar. Årligen besvaras skriftligen närmare 3 500 frågor inom redovisning och beskattning. De nedan lämnade förenklingsförslagen har huvudsakligen identifierats från denna frågeservice. Hänsyn har också tagits till diskussioner som uppkommit i samband med utbildning och vid stöd i skatterättsliga processer.

Vid identifieringen av lämpliga regelförändringar har fokus legat på enkla lagändringar som inte alls eller högst marginellt kommer att påverka statens finanser. De identifierade förslagen har inte heller, utifrån vad som är känt, behandlats i tidigare utredningar.

Srf konsulterna lämnar följande fem förslag till regeländringar med syfte att minska den administrativa bördan, men också att minska risken för ofrivilliga skattefel. Genom att minska antalet ofrivilliga fel borde Skatteverkets resurser kunna användas mer effektivt. Förenklingsförslagen borde därför kunna leda till att statens finanser ökar.

1. Beskattningstidpunkten för avdrag för tjänstepensionsförsäkringar (28 kap. 3 § IL).
2. Särskild bevisregel i 16 kap. IL för nedskrivning av kundfordringar samt att mervärdesskattereglerna i 8 kap. 6 § ML kopplas till inkomstskattelagen.
3. Avskaffande av 13 kap. 26 § ML om avdrag för mervärdesskatt vid stadigvarande bostad.
4. Utökad tillämpning av reglerna om avskrivning av inventarier enligt 18 kap. 13 § första stycket.
5. Utökad tillämpning av reglerna om värdering av lager enligt 17 kap. 4a § IL.

1. Avdrag för tjänstepensionskostnader

Bakgrund

Enligt en dom från Högsta förvaltningsdomstolen krävs det att premierna för en tjänstepensionsförsäkring ska vara betalda senast den dag när arbetsgivaren ska ha lämnat sin deklaration för att avdrag ska medges (HFD 2011 not. 42). Bestämmelsen skapar problem när det gäller att beräkna vilket beskattningsår som pensionskostnaderna ska dras av.

Det gäller särskilt företag som tillämpar K3 i normeringen och där avtalade avgifter, t.ex. upplupna pensionskostnader i FORA-avgiften, ingår i den redovisade semesterlöneskulden. För dessa företag är det i princip omöjligt att beräkna de avdragsgilla utgifterna för pensionskostnader korrekt. För den del av avgifterna som avser annat än pensionskostnader är det däremot inget problem, eftersom beskattningstidpunkten för övriga försäkringspremier följer god redovisningssed (14 kap. 2 § IL).

Hantering av tjänstepensionsförsäkringar kompliceras ytterligare av att särskild löneskatt på pensionskostnader ska betalas på de pensionskostnader som ska dras av.

Att avdragsrätten enligt praxis är kopplad till om betalning skett när deklarationen lämnas leder till att det redovisade resultatet måste justeras i inkomstdeklarationen. Därför krävs det olika baskonton för att kunna hantera avdrag för pensionskostnader som ingår i semesterlöneskulden. Se baskontoplanen och konton som krävs för att hantera kostnader som inte ska dras av för aktuellt år (kontona 2943, 2959, 7532 och 7572). Se även (BAS) Svensk redovisning Bokslutsboken 2024 s. 459 hur kontona ska användas.

Förslag

Avdragsrätten i 27 kap.3 § IL för betalning av premier för pensionsförsäkring bör följa god redovisningssed i 14 kap. 2 § IL.

Innebörden av en sådan lagändring är t.ex. att samtliga FORA-avgifter hanteras på samma sätt i redovisningen och vid beskattningen. Det innebär en minskad administrativ börda och att risken för ofrivillig fel minskar.

2. Nedskrivning av kundfordringar

Bakgrund

Det saknas särskilda bevisregler för nedskrivning av kundfordringar. Både vid inkomstbeskattningen och för mervärdesskatt.

Vid inkomstbeskattningen gäller att beskattningstidpunkten för avdrag följer god redovisningssed (14 kap. 2 § IL). Enligt 8 kap. 6 § ML får beskattningsunderlaget minskas om det uppkommer en kundförlust. För mervärdesskatt saknas det lagreglerad koppling till god redovisningssed. Mot denna

bakgrund finns det en uppenbar risk att en fordran behandlas olika beroende på om den är hänförlig till inkomstskatt eller mervärdesskatt.

I redovisningen ska en mervärdesskattefordran behandlas på samma sätt som inkomstskattefordran. Det innebär att en nedskrivning ska göras, enligt god redovisningssed, i redovisningen både av mervärdesskattefordran och inkomstskattefordringen om det är sannolikt att betalning inte kommer att erhållas. Om dessa fordringar i motsats till redovisningen ska behandlas på olika sätt vid beskattningen ökar både den administrativa bördan och risken för ofrivilliga fel.

Det är vanligt att skattetillägg påförs vid nedskrivning av kundfordringar. Befrielse medges inte trots att det med största sannolikhet inte är frågan om ett skatteundandragande. Vad vi känner till saknas det utredning som klargör i vilken omfattning företag erhåller betalning för nedskrivna kundfordringar. Vid diskussioner med Srf konsulteras redovisningskonsulter, i samband med utbildning inom skatt, uppfattas det emellertid som mycket ovanligt. I bästa fall kanske det kan bli aktuellt för en av trettio fordringar som skrivits ner. När det gäller fordringar på privatpersoner upplevs det dock som något mer vanligt att betalning kan erhållas för nedskrivna fordringar.

Att det är högst ovanligt att betalning erhålls för nedskrivna kundfordringar leder till att skattetillägg påförs trots att nedskrivningen till mycket stor sannolikhet inte har medfört någon skattevinst. Mot bakgrund av tillämpad praxis och för att undvika kostsamma skattetillägg väljer allt fler mindre företag med små administrativa resurser att kreditera kundfakturer där betalning är osäker och där indrivningsåtgärder inte bedöms vara ekonomiskt gynnsamt.

Förslag

För att minska den administrativa bördan och risken för ofrivilliga fel bör samma bevisregler gälla för mervärdesskatt som vid inkomstbeskattningen. Reglerna när beskattningsunderlaget ska minskas bör därför kopplas till inkomstskattelagens regler. Det vill säga att en nedskrivning av en mervärdesskattefordran kopplas till god redovisningssed i 14 kap. 2 § IL.

Vidare bör en förenklingsregel införas i inkomstskattelagen med innebörd att avdrag alltid ska medges för fordringar under ett halvt prisbasbelopp om fordringen har förfallit sedan mer än 18 månader eller 24 månader (en utredning bör kunna fastställa vilken tidsperiod som är rimlig). Den skattskyldige ska alltså inte behöva presentera någon bevisning för att få avdrag för nedskrivning av fordringar som uppfyller dessa krav.

Förslaget bör bedömas utifrån att det sannolikt inte finns något företag som skriver ner kundfordringar under ett halvt prisbasbelopp av skattemässiga skäl. Den eventuella räntevinst som kan uppkomma (för felaktigt nedskrivna fordringar som betalats) torde vanligtvis vara betydligt lägre än den ökade administrativa kostnaden. Förslaget bör också ses mot bakgrund av att det får anses osannolikt att betalning kommer att erhållas för fordringar som förfallit sedan mer än 18–24 månader sedan.

3. Avdrag för mervärdesskatt vid stadigvarande bostad

Bakgrund

Avdrag får inte göras för ingående skatt som avser en stadigvarande bostad (13 kap. 26 § ML). Hur lagen ska tolkas har prövats i ett flertal domar i Högsta förvaltningsdomstolen.

Bestämmelsen har bland annat prövats i RÅ 2003 ref. 100 I och II. I dessa mål prövades om avdrag för ingående skatt kunde medges för lokalutrymmen i en privatbostadsfastighet som används i en mervärdesskattepliktig verksamhet. I ett mål medgavs avdrag och i ett medgavs inte avdrag för ingående skatt.

I mål I, där avdrag inte medgavs, ansågs det aktuella utrymmet vara gemensamt för näringsverksamheten och boendet. Utrymmena i byggnaden ansågs därför inte, som domstolen uttryckte, ha "klart avskilts för något annat **ändamål** än stadigvarande bostad".

Den mest rimliga och rationella tolkningen av domen enligt Srf konsulterna är att den del av byggnaden som används i verksamheten inte alls används för privat bruk. Det vill säga att (ändamålet för) **användningen** är *avskild från privat användning*. Denna tolkning är också i överensstämmelse med vad som framförts som syfte i förarbetena med lagstiftningen, nämligen att säkerställa att avdrag inte medges för privata levnadskostnader (se HFD 2021 ref 64 p. 19)

Domen har emellertid tolkats i underrätten som att det ska *avskildhet vad avser placeringen* av utrymmet som används i verksamheten. Det har medfört att avdrag inte medgetts för ingående skatt även om utrymmet över huvud taget inte har eller kan ha använts för privat bruk. Till exempel har avdrag inte medgetts för ett utrymme som används som verkstad och lager, eftersom det fanns en dörr in till den del av byggnaden som användes som stadigvarande bostad. Byggnadsdelarna ansågs därför inte tillräckligt separerade från varandra (Kammarrätten i Stockholm 2017-11-24, mål nr 3839-17 och 3840-17).

På det sätt regeln tolkats innebär det att avdrag inte kan medges om verksamheten bedrivs i en tillbyggnad av befintlig byggnad med en dörr in till bostaden men däremot om det är en fristående byggnad. En sådan tolkning kan inte bara anses irrationell. Det är också tveksamt om den kan vara förenlig med grunderna för mervärdesskattesystemet. Avgörande för avdragsrätten bör därför vara om utrymmet används för privat bruk och inte var verksamhetslokalen är placerad i förhållande till den stadigvarande bostaden. Placeringen av lokautrymmet torde däremot kunna vara av betydelse vad avser bevisningen.

I HFD 2019 ref. 50 prövades om ingående mervärdesskatt som hänför sig till en installation av en solcellsanläggning på en bostadsbyggnad omfattas av avdragsförbudet för stadigvarande bostad till den del skatten kan anses hänförlig till skattepliktig försäljning av el. Enligt Skatteverket och kammarrätten ansågs byggnaderna inte särskilt anpassade för den mervärdesskattepliktiga verksamheten, varvid det generella avdragsförbudet för stadigvarande boende ansågs tillämpligt.

Högsta förvaltningsrätten menade däremot att anläggningen som sådan inte kan anses vara en del av en stadigvarande bostad. Domen visar med all tydlighet komplexiteten i reglerna om generellt avdragsförbud vid stadigvarande bostad.

I HFD 2023 ref. 31 ansågs avdragsförbudet för ingående mervärdesskatt tillämpligt på en arbetsgivares förvärv av skrivbord och skrivbordslampor som placeras i de anställdas hem. Genom den princip om generellt avdragsförbud som tillämpats i domen är frågan om alla de hundratusentals företagare som har kontor i hemmet kan få avdrag för arbetsredskap som används i kontoret. Det gäller t.ex. datorer, skrivare, skrivbord och stolar som placerats i hemmet och som även till viss del kan användas för privat bruk.

Utöver de bedömningsproblem som regeln medför torde det inte vara förenligt med neutralitetsprincipen att avdrag inte ska medges för förvärv som utgör en kostnadskomponent i en utgående transaktion. Ett särskilt problem med bestämmelsen är att den snedvrider konkurrensen.

Om t.ex. två företag bedriver identisk verksamhet och utnyttjar en lokal på samma sätt (t.ex. verkstad med lager) kommer den som har utrymmet i en lokal med dörr till den stadigvarande bostaden inte att få avdrag för ingående skatt, eftersom lokalen inte är tillräckligt avskild från den stadigvarande bostaden. Den som i stället bygger en separat byggnad på fastigheten där den stadigvarande bostaden är belägen har däremot rätt till avdrag, eftersom lokalen är avskild från den stadigvarande bostaden. Bestämmelsen innebär alltså på irrationella grunder en väsentlig snedvridning av konkurrensen.

Utöver att avdragsförbudet för stadigvarande bostad snedvrider konkurrensen är regeln svårtolkad. Att regeln är svårtolkad styrks av domar från Högsta förvaltningsdomstolen där både Skatteverket och underrätten har tolkat reglerna felaktigt.

Att reglerna i 13 kap. 26 § ML är svårtolkade beror inte bara på svårtolkad författning. Ett större problem är sannolikt att regeln om avdragsförbud för stadigvarande bostad tillämpas med stöd av den s.k. stand-stillklausulen och det är osäkert i vilken utsträckning regeln får tillämpas i konflikt med mervärdesskattedirektivet. Problemet belyses med all tydlighet i skatterättsnämndens förhandsbesked 2020-11-15 diarienummer 56-24/, där Skatteverket och nämnden har olika uppfattning om betydelsen och tolkningen av stand-still klausulen.

Avslutningsvis bör det särskilt noteras att 13 kap. 26 ML inte ger ett materiellt tillfredställande resultat och därför inte heller torde vara förenlig med mervärdesskattedirektivet. Regeln behövs inte heller för att säkerställa att avdrag inte medges för privata levnadskostnader, eftersom avdrag för privata kostnader inte medges enligt huvudregeln i 13 kap. 6 § ML.

Förslag

Bestämmelsen i 13 kap. 26 § ML utmönstras och avdragsrätten prövas i stället enligt huvudregeln i 13 kap. 6 § ML.

4. Avskrivning inventarier

Bakgrund

Enligt 18 kap. 13 § första stycket IL får en enskild näringsidkare som upprättar ett förenklat årsbokslut göra avskrivning med hela avskrivningsunderlaget om det understiger 5 000 kr. Enligt ett förslag föreslås denna beloppsgräns höjas till ett halvt prisbasbelopp från och med den 1 januari 2025.

Regeln bör gälla samtliga skattskyldiga oavsett företagsform och tillämpad normering. För att uppnå efterfrågad förenkling krävs även en ändring i normeringen. Det torde dock inte vara några problem då beloppen får anses oväsentliga i förhållande till andra förenklingsregler som normerats.

Förslag

18 kap. 3 § första stycket ändras så att samtliga skattskyldiga omfattas av förenklingsregeln.

5. Värdering av lager

Bakgrund

Enligt 17 kap. 4a § IL behöver en enskild näringsidkare som upprättar ett förenklat årsbokslut inte ta upp ett lager som understiger 5 000 kr. Enligt ett förslag föreslås denna beloppsgräns höjas till ett halvt prisbasbelopp från och med den 1 januari 2025.

Regeln bör gälla samtliga skattskyldiga oavsett företagsform och tillämpad normering. För att uppnå efterfrågad förenkling krävs även en ändring i normeringen. Det torde dock inte vara några problem då beloppen får anses oväsentliga i förhållande till andra förenklingsregler som normerats.

Förslag

17 kap. 4a § IL ändras så att samtliga skattskyldiga omfattas av förenklingsregeln.

Mats Brockert
Srf konsulterna

22 november 2024